

En record de l'I·l·m. Senyor Manuel Aragonès i Virgili (1916-2008)

Jordi Bonet i Armengol*

President de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi secretaria@racba.org

La Guerra Civil estroncà momentàniament la brillant carrera d'advocat de Manuel Aragonès i Virgili, que morí el passat dia 1 de novembre a Barcelona. Va haver d'anar al front i amb l'exèrcit republicà participà a la batalla de l'Ebre, d'on, sent secretari del jutjat militar de la 42a divisió, reclamà com a ajudant l'erudit i geògraf Josep Iglésies. Aragonès defensà alguns encausats per la seva actuació durant la República i la guerra. Detingut cap al final de 1940, estigué un any al castell de Montjuïc fins que, segons ell explicava, el Consell Suprem de Justícia Militar l'exculpà.

En el període de la presó va escriure una *Historia del Pontificado (1942-1945)*, en tres volums. Després fou tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Reus i el 1973 fou el fundador de la Cooperativa Sant Pere i Sant Pau, amb 4.500 vivendes en un nou barri de Tarragona que es considera modèlic.

El 1970 instituï a Santes Creus la Fundació d'Història i Art Roger de Belfort, que publicà l'any següent les seves *Lletres d'amor en temps de guerra*, on explica les seves experiències de la guerra. La sèrie de publicacions de la fundació compta amb seixanta llibres, generalment de temàtica literària i artística, amb especial atenció a la història de monestirs com ara Santes Creus, Vallbona de les Monges i Scala Dei. No oblidem les obres d'història local de poblacions com Siurana, Ulldemolins, Sant Andreu de la Barca, la Bisbal del Penedès, Verdú, Guimerà o Vallfogona de Riucorb, on fundà un petit museu dedicat a Enric Pinet, pare de la seva segona esposa, Laura, la qual destacà com a dibuixant.

Aragonès adquiria obres d'artistes per decorar les seves fundacions, ja que en fundà dues més a Riudecanyes i Cornudella de Montsant. Amb motiu de festes commemoratives o d'arrel popular, que organitzava la Fundació Roger de Belfort, convocava concursos, certàmens, conferències, setmanes culturals, etc.

Manuel Aragonès dedicà trenta anys al mecenatge més variat, procurant donar vida cultural i econòmica als pobles petits. Així va construir l'Hostal de la Perdiu al poblet de La Febró, al Baix Camp, un poble que té uns cent habitants censats.

El Ple del 25 de març de 1992 l'elegí acadèmic corresponent per Santes Creus.

21 de gener de 2009

* A partir d'un text d'Albert Manent (en premsa)